EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 27.7.2026.
COM(2026) 396 final

2026/0221 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostāju, kas Eiropas Savienības vārdā jāieņem Tirdzniecības un attīstības komitejā, kura izveidota saskaņā ar Ekonomisko partnerattiecību nolīgumu starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un DAK EPN valstīm, no otras puses, attiecībā uz to personu saraksta aizstāšanu, kuras vēlas un spēj būt par šķīrējtiesnešiem

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA PRIEKŠMETS

Šis priekšlikums attiecas uz Savienības nostāju, kas jāieņem ES un DAK Tirdzniecības un attīstības komitejā attiecībā uz to personu saraksta aizstāšanu, kuras vēlas un spēj būt par šķīrējtiesnešiem starpvalstu strīdu izšķiršanā.

2. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

2.1. ES un DAK Ekonomisko partnerattiecību nolīgums

Ekonomisko partnerattiecību nolīgumu starp Eiropas Savienību, no vienas puses, un sešām Dienvidāfrikas attīstības kopienas (DAK) valstīm: Botsvānu, Svatini, Lesoto, Mozambiku, Namībiju un Dienvidāfriku, no otras puses ("nolīgums"), no 2016. gada 10. oktobra provizoriski piemēro visas nolīguma Puses, izņemot Mozambiku. Nolīgumu starp Mozambiku un Eiropas Savienību provizoriski piemēro no 2018. gada 4. februāra[1].

2.2. Tirdzniecības un attīstības komiteja

Ar nolīguma 103. pantu izveidotās Tirdzniecības un attīstības komitejas sastāvā ietilpst Pušu pārstāvji. Saskaņā ar 103. panta 7. punktu Tirdzniecības un attīstības komiteja tiekas īpašā sastāvā, lai risinātu tirdzniecības un ar tirdzniecību saistītus jautājumus. Nolīguma 103. panta 6. punktā noteikts, ka Tirdzniecības un attīstības komiteja pieņem lēmumus, Pusēm vienojoties un pienācīgi ņemot vērā to attiecīgo iekšējo procedūru pabeigšanu.

2.3. Paredzētais Tirdzniecības un attīstības komitejas akts

Paredzēts, ka Tirdzniecības un attīstības komiteja, tiekoties Briselē 2026. gadā, pieņems lēmumu aizstāt saskaņā ar nolīguma 94. pantu izveidoto sarakstu, kurā ir 21 persona, kas vēlas un spēj būt par šķīrējtiesnešiem ("paredzētais akts").

Paredzētā akta mērķis ir nodrošināt, ka tiek saglabāts minimālais pieejamo šķīrējtiesnešu skaits.

To personu sarakstu, kuras vēlas un spēj būt par šķīrējtiesnešiem, veido trīs daļas: pa vienai daļai katrai Pusei, tostarp astoņas personas, kas darbosies kā šķīrējtiesneši, un viena daļa ar piecām personām, kuras nav nevienas Puses valstspiederīgie un varētu būt šķīrējtiesas priekšsēdētāji, tādējādi atbilstot nolīguma 94. panta 1. punkta prasībām.

Paredzētais akts negroza nolīguma tekstu un neprasa dalībvalstīm veikt nekādas īstenošanas darbības. Tā kā paredzētais akts, kas jāīsteno Komisijai, attiecas tikai uz nolīguma III daļas strīdu izšķiršanas mehānisma iekšējo darbību, ir lietderīgi paredzēto aktu pieņemt angļu valodā. Tulkojumus var nodrošināt katras Puses iekšējā lēmumu pieņemšanas procesa vajadzībām un sabiedrības informēšanai.

Paredzētais akts Pusēm būs saistošs saskaņā ar nolīguma 103. panta 6. punktu un 94. panta 1. punktu. Tas stāsies spēkā tā pieņemšanas dienā.

3. SAVIENĪBAS VĀRDĀ IEŅEMAMĀ NOSTĀJA

Nostāja, kas jāieņem Savienības vārdā, ir atbalstīt paredzētā akta pieņemšanu. Nostājas pamatā vajadzētu būt Tirdzniecības un attīstības komitejas lēmuma projektam, kas pievienots šim Padomes lēmuma priekšlikumam.

[1] Paziņojums par provizorisko piemērošanu - 10.2.2018. - EUR-Lex - 22018X0210(01) - LV - EUR-Lex

4. JURIDISKAIS PAMATS

4.1. Procesuālais juridiskais pamats

4.1.1. Principi

Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 218. panta 9. punktā paredzēti lēmumi, ar kuriem nosaka "nostāju, kas Savienības vārdā jāapstiprina kādā ar nolīgumu izveidotā struktūrā, ja šāda struktūra ir tiesīga pieņemt lēmumus ar juridiskām sekām, izņemot lēmumus, kas papildina vai groza attiecīgajā nolīgumā noteikto iestāžu sistēmu".

4.1.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

Tirdzniecības un attīstības komiteja ir struktūra, kas izveidota ar starptautisku nolīgumu.

Akts, ko Tirdzniecības un attīstības komiteja ir aicināta pieņemt, ir uzskatāms par aktu ar juridiskām sekām. No nolīguma 103. panta izriet, ka paredzētais akts būs Pusēm saistošs saskaņā ar starptautiskajām tiesībām.

Paredzētais akts nepapildina un negroza nolīgumā noteikto iestāžu sistēmu.

Tāpēc ierosinātā lēmuma procesuālais juridiskais pamats ir LESD 218. panta 9. punkts.

4.2. Materiālais juridiskais pamats

4.2.1. Principi

Lēmumam, ko pieņem saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu, materiālais juridiskais pamats galvenokārt ir atkarīgs no tā, kāds mērķis un saturs ir paredzētajam aktam, attiecībā uz kuru Savienības vārdā tiek ieņemta nostāja.

4.2.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

Paredzētā akta galvenais mērķis un saturs attiecas uz kopējās tirdzniecības politikas īstenošanu, kas tiek veikta, īstenojot starptautisku nolīgumu.

Tādēļ ierosinātā lēmuma materiālais juridiskais pamats ir LESD 207. panta 4. punkts.

4.3. Secinājums

Ierosinātā lēmuma juridiskajam pamatam vajadzētu būt LESD 207. panta 4. punktam saistībā ar tā 218. panta 9. punktu.

5. PAREDZĒTĀ AKTA PUBLICĒŠANA

Pārredzamības labad Komisija Tirdzniecības un attīstības komitejas paredzēto aktu pēc tā pieņemšanas publicēs *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*. Tā kā tiesībās nav noteikta prasība publicēt paredzēto aktu, šāda publicēšana ir jāparedz tiesību aktā.

2026/0221 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostāju, kas Eiropas Savienības vārdā jāieņem Tirdzniecības un attīstības komitejā, kura izveidota saskaņā ar Ekonomisko partnerattiecību nolīgumu starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un DAK EPN valstīm, no otras puses, attiecībā uz to personu saraksta aizstāšanu, kuras vēlas un spēj būt par šķīrējtiesnešiem

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 207. panta 4. punktu saistībā ar 218. panta 9. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) Ekonomisko partnerattiecību nolīgumu starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un DAK EPN valstīm, no otras puses, ("nolīgums"), noslēdza Savienība ar 2016. gada 1. jūnija Padomes Lēmumu (ES) 2016/1623[2], un to no 2016. gada 10. oktobra provizoriski piemēro visas nolīguma Puses, izņemot Mozambiku. Nolīgumu starp Mozambiku un Eiropas Savienību provizoriski piemēro no 2018. gada 4. februāra[3].

(2) Saskaņā ar nolīguma 94. panta 1. punktu Tirdzniecības un attīstības komitejai jāizveido saraksts ar 21 personu, kuras vēlas un spēj būt par šķīrējtiesnešiem.

(3) Lai nodrošinātu nolīguma III daļā paredzētās strīdu izšķiršanas sistēmas pienācīgu darbību, Tirdzniecības un attīstības komitejai būtu jāaizstāj to personu saraksts, kuras vēlas un spēj būt par šķīrējtiesnešiem.

(4) Ir lietderīgi noteikt nostāju, kas Savienības vārdā jāieņem Tirdzniecības un attīstības komitejā, jo lēmums Savienībai būs saistošs.

(5) Lai nodrošinātu pārredzamību, ir vēlams publicēt Tirdzniecības un attīstības komitejas lēmuma galīgo redakciju,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Nostājas, kas Savienības vārdā ir jāieņem Tirdzniecības un attīstības komitejas pirmajā sanāksmē, pamatā ir Tirdzniecības un attīstības komitejas lēmuma projekts, kas pievienots šim lēmumam.

2. pants

Tirdzniecības un attīstības komitejas lēmumu pēc tā pieņemšanas publicē.

---

[2] OV L 250, 16.9.2016., 1. un 2. lpp.

[3] OV L 38, 10.2.2018., 1.-1. lpp.

3. pants

Šis lēmums ir adresēts Komisijai.

Briselē,

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs